

RINKTINIŲ JUODMARGIŲ KARVIŲ, TURINČIŲ NEVIENODĄ HOLŠTEINŲ GALVIJŲ KRAUJO DALĮ, PIENO PRODUKCIJA

Kazimieras Pauliukas, Alvydas Urbonavičius
Lietuvos veterinarijos akademija

Santrauka. Analizuoti teikiamos informacijos apie rinktines karves (veislinių buliukų motinas) ir savo tyrimų duomenys: Lietuvos juodmargių ir holšteinizuotų keturių kaitų F_1 , F_2 , F_3 ir F_4 mišrūnių, turinčių nevienodą Holšteinų kraujo dalį, karvių pieno produktyvumo ir kiti požymiai. Nustatyta, kad skirtingų kartų mišrūnių rinktinių karvių, turinčių nevienodą Holšteinų kraujo dalį, pagrindiniai pieno produktyvumo rodikliai ir kitos ūkiškai naudingos savybės nelabai skiriasi nuo grynaveislių Lietuvos juodmargių. Tyrimais nustatyta, kad Holšteinai labai pagerina Lietuvos juodmargių, ypač turinčių 1/2 ir daugiau Holšteinų kraujo, pieningumą. Antra vertus, nevienodą Holšteinų kraujo dalį turinčių karvių pieno riebumas ir baltymingumas beveik panašus [11, 12, 14]. Tai priklauso nuo rinktinių karvių nepakankamo ir nevienodo šėrimo bei laikymo sąlygų įvairiuose ūkiuose, ypač visuomeniniuose; nuo požiūrio į paranką ir atranką; nuo netobulos bulių vertinimo sistemos, kuri iš visų veislininkystės programos grandžių su juodmargiais galvijais yra blogiausia [7]. Rengiant naują galvijų veislinės vertės nustatymo sistemą, kuri padės išvengti negenetinių veiksnių įtakos, būtina kruopščiai iširti vietos sąlygas ir įvesti atitinkamus pataisos koeficientus arba tikrinti bulius pagal palikuonių kokybę vienodose šėrimo ir laikymo sąlygose. Įdiegę vakarietiškas bulių vertinimo sistemas, pvz., BLUP, ir neatsižvelgę į Lietuvos sąlygas, tikslių rezultatų negausime.

Reikšminiai žodžiai: galvijai, veislė, Lietuvos juodmargiai, Holšteinai, mišrūnai, pieno produkcija, rinktinė karvė, kraujo serumo biocheminiai rodikliai.